

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) ที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องการศึกษาสถานภาพ การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ และเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (IN-DEPTH INTERVIEW) และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (ANALYTICAL DESCRIPTION) โดยมีขั้นตอน และรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

ประชากร

งานวิจัยมุ่งเน้นองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือที่ใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย มีลักษณะการดำเนินธุรกิจแบบบริษัทสิ่งพิมพ์และสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และการจัดจำหน่าย ซึ่งผู้วิจัยเน้นเฉพาะการศึกษาธุรกิจสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสาร และหนังสือเล่ม เพราะมีจุดประสงค์ของการผลิตใกล้เคียงกันในเรื่องความประณีต ความสวยงาม ใช้ระบบการผลิตที่เน้นคุณภาพมากกว่าความเร่งรีบในการผลิต นอกจากนี้ ยังเป็นองค์กรสื่อมวลชนที่เน้นการทำหน้าที่ผลิตสื่อเพื่อสาธารณะซึ่งมีความแตกต่างจากสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้โดยกำหนด เป็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ อาทิ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ จำนวน 30 คน จากองค์กรต่างๆ ในธุรกิจนี้ 15 แห่ง ใช้วิธีการเลือกแบบจงใจ (PURPOSIVE SAMPLING) เกณฑ์การเลือกพิจารณาจากมีคุณสมบัติการดำเนินธุรกิจนิตยสารและหนังสือเช่นเดียวกับคุณสมบัติของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติการ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-DEPTH INTERVIEW)

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ เป็นกลุ่มบุคคลที่จะต้องมี ความเข้าใจ และสามารถตอบคำถามในประเด็นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ที่ใช้ในธุรกิจนิตยสารและหนังสือที่ผู้วิจัยเตรียมไปได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลหลักเชิงลึก เนื่องจากมีคุณสมบัติพิเศษที่เป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นกระแสหลักของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับ มีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบาย ลักษณะการใช้ ผลที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในอนาคตต่อไป

การตุกรกจหนดยสารและหนังสือ โดยใช่วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-DEPTH INTERVIEW) กลุ่มบุคคลซึ่งจะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (KEY INFORMANT) 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มผู้บริหารของบริษัท

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติการหรือกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร (DOCUMENTARY RESEARCH) ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารงานเขียน บทความ บทวิจารณ์ ตลอดจนหนังสือ นิตยสาร งานวิจัยหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายโดยทั่วไป

2.2 ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับบริษัทที่อยู่ในตุกรกจหนดยสารและหนังสือ อาทิ เช่น หนังสือรายงานประจำปี นิตยสารและหนังสือ บทความ ข่าว บทวิจารณ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัตุกรกจหนดยสารและหนังสือ

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารข้างต้น ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมในการวิเคราะห์และเป็นประโยชน์ในการตรวจซ้ำ (DOUBLE CHECK) ข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมจากข้อมูลประเภทบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-DEPTH INTERVIEW) กลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการในวงการตุกรกจหนดยสารและหนังสือ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการซักถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างคำถามแน่นอน (UNSTRUCTURED INTERVIEW) ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่ไม่ได้มีการกำหนดคำตอบไว้แน่นอนตายตัว จึงสามารถเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นคำถามและลำดับคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นไปตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ หากคำตอบที่ได้รับยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ผู้วิจัยสามารถตั้งคำถามต่อไปได้ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและบันทึกเทปไว้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ลำดับต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกังานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะรวบรวมและตรวจสอบจากห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกี และศูนย์รวมเอกสารต่างๆ อาทิ ศูนย์ข้อมูลของตุกรกจหนดยสารและหนังสือของแหล่งนั้นๆ (ถ้ามี) ที่ไปทำการสัมภาษณ์ ห้องสมุดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ ในกรณีห้องตุกรกจหนดยสารและหนังสือนั้น เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเตรียมไว้สัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจนิตยสาร และหนังสือ ในประเด็นที่ต้องการและสนใจศึกษา ด้วยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียงขณะที่กำลังสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประเด็นครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้ คือ

- 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น
  - นโยบาย กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ของการทำธุรกิจ
  - แนวความคิดต่อการพัฒนาธุรกิจ ทิศทางการดำเนินงานของบริษัทฯ
  - แนวความคิดต่อคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่มีต่อการพัฒนาธุรกิจ
  - ความคิดเห็นต่อการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในองค์กร
  - ความคิดเห็นต่อนโยบาย การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายมาใช้ในองค์กร
  - ข้อเสนอแนะต่อการกำหนดนโยบาย ทางด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารในองค์กร เพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง
    - ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงเมื่อนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายแต่ละชนิดเข้ามาใช้
    - สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การแข่งขันทางการตลาด บทบาทและนโยบายของรัฐบาล มีผลต่อนโยบายการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร
- 1.2 ข้อมูลสถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ตัวอย่างเช่น
  - คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่ใช้มีกี่ประเภท และใช้ในลักษณะใด
  - ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายของบุคลากรในบริษัท
  - จำนวนบุคลากรที่ใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในบริษัท
  - จำนวนคอมพิวเตอร์และโปรแกรม รวมทั้งระดับการใช้งานคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในบริษัท
    - ระยะเวลาที่นำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในช่วงระยะเวลาใด เช่น ระยะเวลาเริ่มต้น ระยะเวลาทดลองใช้ หรือระยะยอมรับการใช้แล้ว
    - ประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเป็นอย่างไร
- 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย
  - ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นต่อบริษัท
  - ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นต่อบุคลากรที่ใช้
- 1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย
  - ข้อเสนอแนะต่อการแก้ปัญหา การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย
  - เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสีย การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคตต่อการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

- ลักษณะความเป็นไปได้ ความต้องการ ความคาดหวัง และความจำเป็นต่อการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งจะตรวจสอบข้อมูล ดังนี้

1. การวัดความน่าเชื่อถือ (RELIABILITY)

ข้อมูลประเภทบุคคล

1.1 ทดสอบข้อมูลกับสภาพแวดล้อมและข้อมูลอื่นที่มีอยู่เดิม โดยผู้วิจัยจะทำการทดสอบความเชื่อถือได้ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ ดูว่าคำตอบที่ได้มาสอดคล้องกับบริบทขององค์กรและธุรกิจ สอดคล้องกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่และสอดคล้องกับข้อสังเกตของผู้วิจัยเองหรือไม่

1.2 การทดสอบการสื่อความหมายของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และมีความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยตรวจสอบจากถามคำถามมากกว่า 1 คน แล้วตรวจสอบดูว่าข้อมูลที่ได้ตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่มีข้อมูลขัดแย้งกัน ต้องใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่นๆ และใช้ดุลยพินิจวิเคราะห์ว่า ข้อมูลของใครน่าเชื่อถือกว่ากัน การถามคำถามเดียวกันหลายๆ คนนี้ นอกจากจะช่วยตรวจสอบเรื่องการสื่อความหมายและป้องกันความผิดพลาดของข้อมูลแล้ว ยังช่วยเพิ่มเติมรายละเอียดของเรื่องได้อีกด้วย

ข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลประเภทเดียวกัน จากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อเปรียบเทียบหาความถูกต้อง สอดคล้องกันของข้อมูล

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ข้อมูลประเภทบุคคลและเอกสาร มีระดับความน่าเชื่อถือที่เพียงพอ

2. การวัดความเที่ยงตรง (VALIDITY) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (ANALYTICAL DESCRIPTION) ซึ่งตามหลักของ OLE R. HOLSTI ความเที่ยงตรงของข้อมูลประเภทบุคคลและเอกสารจะต้องมีมากพอ

ข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ด้วยการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลโดยตรง ทั้งยังสามารถนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบกับบทความ เอกสาร ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสถานการณ์จริง จึงนับว่าข้อมูลประเภทบุคคลนี้มีความเที่ยงตรงเพียงพอ

ข้อมูลประเภทเอกสาร

แบบการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญหรือรอบรู้เฉพาะเรื่อง (SUBJECT MATTER SPECIALISTS) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบการสัมภาษณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตรวจสอบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ข้อมูลประเภทบุคคลและเอกสารในการศึกษาครั้งนี้ นับว่ามีความเที่ยงตรงเพียงพอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถอธิบายและตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในบทแรกได้นั้น คือ

1. ศึกษาสถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่มีต่อธุรกิจนิตยสารและหนังสือ
2. ศึกษาความคิดเห็น การคาดคะเนของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ เกี่ยวกับแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในอนาคตของธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากข้อมูลที่มีทั้งหมดจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต มาประกอบกับทฤษฎีต่างๆ ที่กำหนดไว้เพื่อนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอรายงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (ANALYSIS DESCRIPTION) ที่ผู้วิจัยรวบรวมจากการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์และกรอบทฤษฎีที่ตั้งไว้ โดยการนำเสนอจะเริ่มจาก ผลการวิเคราะห์และศึกษาสถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย และแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในอนาคตของธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ตามลำดับ